

סימן טז תרופות- מדין רפואה או מזונות

בהסכם גרושין קבלה האשה על עצמה "לזון את ילדי בני הזוג". האב מתחייב בהסכם לדאוג לתשלום הוצאות ריפוי וחינוך של הילדים. בתמורה לקבלת חיוב המזונות, קבלה האשה נכס בשווי מקביל. כעת זקוק אחד הילדים לתרופה שעלותה כאלף ש"ח בחודש. מי חייב בתשלום זה, האב או האם ?

מדברי הגאון רע"א בתשי' (סי' קט) מבואר דסממנים בכלל רפואה. בנידון דידיה היתה שאלה במי שהתחייב לזון את חמיו, וכשחלה נתן לו מזונות קלים של חולה, היקרים ממזונות בריא. ומסיק הגרע"א דיכול לנכות לו מהחוב שחייב לו חמיו את ההפרש בין מזונות חולה למזונות בריא, דמזונות קלים של חולה לא גרע מרפואה, ואינו חייב ברפואתו היכא שהתחייב לזונו. וא"כ כ"ש דסממנים הוי בכלל רפואה, שאם מזונות "דיאטטיים" אינם נכללים בכלל מזונות, כ"ש שתרופות אינן בכלל הזה. ואף למה שמסיק שם הגרע"א דהיכא שנתחייב לזונו על שולחנו חייב גם במזונות חולה, ודאי דינו רק במזונות קלים ולא בסממנים. וה"ה במש"כ השואל שם מהשבות יעקב, נראה דהיינו דוקא לענין מזונות קלים.

אלא שבספר מנחת אברהם [לגר"א שפירא- סי' יב] כתב, שחיוב רפואה הוא רק לענין תשלום הרופא עבור הטיפול, אבל הוצאות סממנים שצריכים לקנות הן בכלל המזונות. ולפ"ז חידש במי שהתחייב לזון את חברו, אף שאינו חייב ברפואתו כמבואר ברא"ש ריש פ"ב דכתובות (סוף ה"א) שאינו ניזון בתנאי ב"ד, היינו דוקא לענין חיוב רפואה, כלי- שכר הרופא, אבל סממנים ותרופות יהיה חייב, וזה דלא כגרע"א.

אכן מה שהביא במנחת אברהם ראה מדברי רש"י מענין רפואה שאין לה קצבה, גם בשטמ"ק (נב, ב-ד"ה שיש לה קצבה) הביא מליקוטי הגאונים לענין רפואה ;

"שיאמר לה הרופא רפואתיך בכך וכך ... וז"ל גאון ; כל מכה דקיצה עלה לרופא דמי ומקביל אנפשיה לרפאה וכו', ומשמע דמיירי רק לענין שכר הרופא. אך אפשר דהגאון ורש"י נקטו דוגמה מעניני רפואה, ולא באו למעט סממנים.

אמנם בנידון דידן שמסגרת החיוב הינה "הסכם גרושין", דהיינו התחייבות, י"ל שהמתחייב ברפואה חייב אף בתשלום התרופות. דאף אם נאמר בראשונים הנ"ל שתרופות בכלל מזונות, היינו דוקא בחיובים שהטילו חכמים בתנאי כתובה, אבל חיוב הנובע מהתחייבות עצמית, אמדין לדעתיה שתרופות בכלל, שהרי גם הלשון "רפואה" בלשון בני אדם כולל את כל עניני הרפואות, ובכלל זה תרופות, וכן הוא גם המנהג, (עיין בנתיבות סי' ס באורים סי' ק ה). ובנידון ההתחייבות, יש לילך אחר הכוונה, וכמש"כ לעיל סי' א"א, וברור שכוונת מי שהתחייב ברפואה- שתרופות בכלל, ואין כוונת מי שהתחייב במזונות להתחייב בתרופות. ואף במקום שהחיוב הוא מדין נדר (עיין בתומים

סי' ס"ק ח), אזלינן בתר הכוונה, וכמשי"כ לעיל סי' א"א.
וא"כ י"ל, שכשאב מתחייב בהסכם גרושין ברפואת ילדיו, כוונתו
לחיוב המקובל של אב ברפואת ילדיו, דהיינו שהתרופות בכלל.

לאור זאת : חיוב התרופות מוטל על האב.